

Pràcticum IX**2012/2013**

Codi: 101783

Crèdits ECTS: 12

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Graduat en Infermeria	830 Graduat en Infermeria	OB	4	0

Professor de contacte

Nom: Maria Cònsul Giribet

Correu electrònic: Maria.Consul@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per coherència en el progrés de l'adquisició del nivell competencial, es recomana que l'estudiant hagi superat els pràcticums anteriors: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII.

Objectius**Objectius i contextualització**

El pràcticum IX, en estar programat en l'últim any dels estudis, es pot considerar una pràctica de síntesi que ha de permetre a l'estudiant demostrar l'adquisició de les competències infermeres necessàries per a l'exercici professional: el saber, el saber ser, el saber fer i el saber estar.

Les assignatures de pràcticum es duen a terme en el context dels centres assistencials, cosa que fa que el procés d'aprenentatge sigui molt significatiu i permeti desenvolupar en l'estudiant un pensament crític-reflexiu, alhora que el fa protagonista i constructor del seu procés i progrés d'aprenentatge.

Objectiu general

Partint de la base que les competències s'adquireixen de manera gradual, l'estudiant en finalitzar aquest pràcticum ha d'haver assolit les competències que se li exigeixen a una infermera principiant. Per aquest concepte ens és encara vàlid el que Patricia Benner va definir en el seu estudi "*From Novice to expert: power and excellence in nursing practice*" realitzat en 1984, on considera que la infermera principiant és la que no té experiència i per tant adopta conductes dirigides per normes i directrius, necessita d'ajuda per establir un ordre de prioritats i en aquesta categoria hi inclou estudiants i professionals que acaben d'incorporar-se a la pràctica professional.

Competències

- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
- Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua

- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys, i fomentar l'educació per a la salut.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Fer les cures infermeres basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigits a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Plantejar solucions als problemes de salut i malaltia de les persones, les famílies i la comunitat aplicant la relació terapèutica seguint el mètode científic del procés infermer.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat, en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el seu procés de salut-malaltia.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat
- Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de manera unidisciplinària o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.
- Utilitzar la metodologia científica en les pròpies intervencions.

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
2. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
3. Adoptar el judici clínic i proposar les solucions més adequades als problemes de salut plantejats.
4. Analitzar totes les pròpies intervencions a través de les diferents fases del procés infermer.
5. Aplicar cures infermeres seguint els protocols i els plans de salut dissenyats tant per a les persones com per a la comunitat, i avaluar-ne els resultats.
6. Aplicar el procés d'atenció infermera en totes les seves intervencions i la relació d'ajuda.
7. Aplicar el procés infermer per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i la seguretat de les persones cuidades.
8. Aplicar la relació d'ajuda en les intervencions en els centres de salut
9. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica i tenint en compte els mitjans disponibles en cada situació.
10. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
11. Demostrar habilitat en l'execució de procediments i tècniques d'infermeria.
12. Descriure i aplicar cures tècniques utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona atesa tenint present les normes establertes i l'evidència més clara de què es disposa.
13. Descriure les relacions que hi ha entre els coneixements i les intervencions pràctiques que es duen a terme.
14. Educar, facilitar i donar suport a la salut i el benestar dels membres de la comunitat afectats per problemes de salut, risc, patiment, malaltia, incapacitat o mort.
15. Elaborar els plans d'atenció infermera tenint en compte el consens i les recomanacions de l'equip

- d'atenció.
16. Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i la família, d'acord amb la situació de la persona, el problema de salut que té i l'etapa de desenvolupament.
 17. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
 18. Fer les cures infermeres pautades, per consens, amb la resta d'equips implicats.
 19. Fer plans de cures infermeres per intervenir de manera adequada i avaluar l'impacte de la pròpia intervenció.
 20. Identificar els referents ètics de la professió infermera.
 21. Identificar estils de vida saludables per a la independència de la persona en el seu procés.
 22. Identificar situacions en les quals es posa en risc la confidencialitat de la informació del pacient
 23. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
 24. Integar-se en equips de treball multidisciplinari i interdisciplinari i compartir objectius comuns.
 25. Planificar activitats específiques per fomentar i mantenir la salut i prevenir la malaltia
 26. Planificar el pla de cures d'infermeria fent partícip a la persona atesa, informant-los de la seva situació.
 27. Planificar les activitats que cal desenvolupar per proporcionar una cura integral infermera a un individu, una família o una comunitat.
 28. Planificar les cures considerant les opinions, les creences i els valors de les persones a qui van dirigides.
 29. Prioritzar les mesures sanitàries de prevenció durant les seves intervencions en centres de salut.
 30. Promoure la participació de persones, famílies i grups en el procés de salut i malaltia.
 31. Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
 32. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.
 33. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
 34. Revisar i avaluar periòdicament les situacions de salut i les intervencions d'infermeria dutes a terme.
 35. Seleccionar les activitats de prevenció, control i seguiment en persones en totes les etapes vitals.
 36. Seleccionar les estratègies adequades que permetin una comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
 37. Treballar en col·laboració i de manera responsable per aconseguir els objectius prèviament planificats i garantir la continuïtat assistencial.
 38. Utilitzar estratègies i habilitats que permetin la comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
 39. Valorar de manera integral les situacions de salut utilitzant eines com ara l'exploració física, les proves complementàries i l'entrevista d'infermeria.
 40. Valorar i tractar les persones d'una manera holística, tolerant i sense emetre judicis de valor.
 41. Valorar l'estat de la salut de l'individu, la família i la comunitat, i identificar els problemes i els factors interns i externs que n'afecten la salut.

Continguts

Els continguts del pràcticum IX són els coneixements, els valors, les actituds i les habilitats que són necessàries posar en joc per assolir la competència d'una infermera principiant.

Les competència de les infermeres assistencials en l'àmbit hospitalari dels hospitals de Institut Català de la Salut on es realitza el pràcticum VIII, són les definides en el projecte COM_VA[©] realitzat per la Direcció d'Infermeria l'any 2007:

TENIR CURA

- Establir una relació terapèutica i ser-hi present.
- Adequar les actuacions als principis bioètics.
- Preservar la dignitat, la confidencialitat i la intimitat, malgrat les limitacions estructurals i organitzatives.
- Suplir, ajudar o supervisar el malalt en la realització d'activitats que contribueixen a mantenir o millorar el seu estat de salut (o a una mort digna).

- Proporcionar informació i suport emocional.

VALORAR, DIAGNOSTICAR I ABORDAR SITUACIONS CANVIANTS

- Identificar l'estat basal del malalt i planificar les cures adients.
- Identificar canvis significatius en l'estat del malalt i actuar en conseqüència.
- Identificar precoçment senyals d'alarma: previsió de complicacions abans que es confirmin clarament les manifestacions.
- Identificar i executar correctament, i a temps, actuacions en casos d'extrema urgència amb risc per a la vida del malalt o en el cas d'una crisi o complicació greu sobtada, fins a l'arribada del metge o metgessa.
- Preparar amb antelació i abordar de forma ordenada i eficient el desenvolupament de situacions greus o d'alta intensitat de cures gairebé simultànies o en cadena en diferents malalts.

AJUDA EL PACIENT A COMPLIR AMB EL TRACTAMENT I FER-LO PARTÍCIPI

- Realitzar de forma adequada procediments bàsics.
- Realitzar de forma adequada procediments complexos.
- Realitzar de forma adequada procediments d'alta complexitat
- Administrar de manera correcta i segura els medicaments.
- Realitzar correctament les cures associades a l'administració de medicaments.

CONTRIBUIR A GARANTIR LA SEURETAT I EL PROCÉS ASSISTENCIAL

- Prevenir lesions i/o abordar adequadament les respostes emocionals que posen en perill la seguretat del pacient o d'altres al seu voltant.
- Utilitzar la documentació necessària i complir adequadament els registres d'infermeria.
- Modificar els plans de cures i/o els plans terapèutics segons l'estat del pacient i actuar en conseqüència.
- Comunicar-se amb el metge per suggerir, obtenir; i/o pactar modificacions del pla terapèutic més adients a l'estat del pacient
- Organitzar, planificar i coordinar les necessitats d'atenció de múltiples pacients Simultàniament; i/o Comunicar-se amb els serveis de suport per adequar les intervencions clíniques a l'estat del pacient.

FACILITAR EL PROCÉS D'ADAPTACIÓ / AFRONTAMENT

- Valorar l'estat i els recursos del malalt per afrontar el procés.
- Facilitar una interpretació adequada del seu estat i proporcionar pautes explicatives que afavoreixin recuperar la sensació de control de la situació.
- Influir en l'aptitud del malalt per recuperar-se i respondre a les teràpies. Ensenyar el pacient a realitzar les activitats Terapèutiques prescrites que pugui dur a terme ell mateix.
- Valorar l'estat i els recursos de la família/cuidador per afrontar el procés i potenciar-lo si cal.
- Influir en l'aptitud i actitud de la família /cuidador per afrontar el procés. Ensenyar a la família/cuidador a realitzar les activitats terapèutiques prescrites que pugui dur a terme.

TREBALLAR EN EQUIP I ADAPTAR-SE A UN ENTORN CANVIANT

- Integrar-se en l'equip de treball.
- Crear cohesió i facilitar el treball en equip, dins l'equip d'infermeria.
- Crear cohesió i facilitar el treball en equip, amb diferents professionals de múltiples disciplines.
- Delegar tasques al personal auxiliar o de suport partint de: les normatives assistencials, el pacte en el servei i la valoració de la capacitat per a la realització d'aquestes tasques.
- Participar en el procés d'aprenentatge propi, dels nous membres de l'equip i dels alumnes d'infermeria.
- S'expressa clarament amb un llenguatge adequat a l'interlocutor.

Metodologia

Pràctica clínica a un servei assistencial hospitalari on l'estudiant tingui l'oportunitat de posar en acció els elements competencials en un àmbit professional real i complex per avaluar -de manera continuada i acompanyat sempre d'un professional d'infermeria- el seu nivell de competència.

Les pràctiques clíniques consten d'una estada de cinc setmanes en un servei d'hospitalització adient a les necessitats de formació. Els torns i horaris queden determinats, majoritàriament de la següent manera:

- A- Dilluns, dimecres i divendres de 8 a 20 hores.
- B- Dimarts, dijous i dissabtes de 8 a 20 hores.
- C- De dilluns a dijous els matins de 8:00 a 15:00 hores.
- D- De dilluns a dijous les tardes de 15:00 a 22:00 hores.

Aquests horaris poden ser modificats en funció de les necessitats dels serveis.

Seminaris de casos clínics amb l'objectiu de fomentar la pràctica reflexiva de les situacions sorgides en la complexitat del context assistencial i l'aprenentatge que es deriva de dita reflexió. També, treballar la metodologia infermera com a eina bàsica d'anàlisi i resolució de problemes. Els seminaris es realitzaran en petits grups d'estudiants i programats dins del període de la pràctica clínica.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS	9	0,36	1, 3, 4, 9, 13, 17, 20, 22, 23, 33, 36
Tipus: Supervisades			
PRÀCTIQUES CLÍNiques	190	7,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41
Tipus: Autònomes			
TREBALL AUTÒNOM	91	3,64	1, 9, 13, 17, 19, 21, 25, 27, 33, 34, 35

Avaluació

Criteris d'avaluació

La qualificació final de l'assignatura correspon al sumatori de la nota de la pràctica clínica i l'obtinguda en els seminaris de pràctica reflexiva amb la següents ponderació

- El 60% de la nota correspon a l'obtinguda en la pràctica clínica
- El 40% de la nota correspon a l'obtinguda en els seminaris de casos clínics.

PRÀCTICA CLÍNICA (60%)

Per aprovar l'assignatura cal tenir aprovada la pràctica clínica amb una nota mínima de 5.

Aquesta avaluació es realitza de manera continuada i formativa al llarg del període pràctic i es realitza en dos moments del procés:

- Un que es realitzarà a la meitat del període en el que la professora responsable, juntament amb la infermera del servei que acompanya l'estudiant, faran un resum de l'assoliment competencial per tal que aquest pugui rebre retroalimentació del seu progrés en l'aprenentatge pràctic. En aquest encontre l'estudiant hi ha d'aportar també la seva autoavaluació per contrastar i concretar recomanacions que s'escaiguin més pertinents.
- En finalitzar el període de pràctiques clíniques, la professora responsable complimentarà un informe final sobre les competències assolides per l'estudiant. De la mateixa manera, en finalitzar el període, l'estudiant farà la seva autoavaluació i la comentarà amb la infermera i la professora.

L'assistència és obligatòria en la totalitat de les hores programades i en el torn i horari assignat. Les absències justificades hauran de recuperar-se dins del període de pràctica clínica programada, prèvia autorització de la professora responsable i del servei de pràctiques corresponent.

SEMINARI DE CASOS CLÍNICS (40%)

S'avaluarà l'elaboració, presentació i discussió d'aquelles activitats setmanals requerides que sorgeixen dins del context de la pràctica clínica. Es valorarà la fonamentació dels treballs, les evidències que sustenten les aportacions, la bibliografia utilitzada i l'expressió fluida, coherent i adient tant l'oral en la discussió com l'escrita en la memòria. També es tindrà en compte la capacitat de treball en grup, el respecte a la pluralitat d'idees, persones i situacions.

L'últim dia de les sessions l'estudiant lliurarà, en format paper i en format electrònic, les situacions que hagi aportat als seminaris de casos clínics.

Les faltes d'assistència repercuteixen negativament en l'avaluació

Obtenció de la qualificació final

Suspens : < 5

Aprovat: < 7

Notable: < 9

Excel.lent: =ó > 9

Casos Particulars

El tractament de casos particulars es tractarà en la comissió configurada a tal efecte.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
PRÀCTIQUES CLÍNIQUES	60%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICIS	40%	4	0,16	1, 3, 4, 9, 13, 17, 20, 22, 23, 33, 36

Bibliografia

En consonància amb la metodologia utilitzada de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) i, donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom, no s'especifica bibliografia. L'estudiant ha de fer-se competent en la cerca i gestió de la informació